

COPIA DE
VNA CARTA; QUE
ENVIA SIMON VERGES, A BER-
tran Gayris, en la qual li dona relacio de la derrota, y ren-
diment del exercit del Rey de Castella, del
qual era General don Pere de
Arago.

EN RIMA DE IAYME ROIG;

AbLlicencia; En Barcelona, en la Estampa de Jaume Ro-
meu, deuant S. laume. Any 1642.

IESVS· MARIA.

PER ten amor,
(ò amich Lector)
y darte plaher
he volgut fer
aquesta rima,
grollera, ò prima,
tal y qual es,
compta vn succés
estruagant
de gran espant,
que ha succehit,
y està ja escrit,
empero en prosa,
que es po. i. graciola,
y axi. i. ò Musa
nom assabusa,
rajat molt be,
que axi conuè,
perque y perdria
la Poesia.
Nostre enemich
volent de vn pich
rescabalar-se,
y arraygar-se
en Rossello,
perque ab axo
ell impedia
la infanteria
yls de:acauall,
que sens treball

ara ja venen,
pus llibre tenen
de França pas
(que no acàs
se entretinguè
lo de Brezé
allà tres mesos
ab los Francesos
yls Catalans.)
Los Castellans
(com vaig dient)
alço sabent,
determinaren,
y decretaren
ferne vna y bona,
la gent ampona
los vells soldats,
los arriscats
van ajuntar,
per intentar
la gran hazaña,
que ni en España,
Flandes, ni China
tan peregrina
se ha may contada.
De vna vegada
pensauan ells,
que vns soldats vells
prauichs de guerra
tota vna terra

per montanyosa,
aspra, fragosa, y
mala que fora,
marxant tothora
casi volant,
y caualcant
en sengles bestias,
no dant molestias,
pagantho tot,
casi en vn bot
traspassarian
ys burlarian
dels Catalans.
Arribà en mans
de Margarit
vn plech escrit
quel auisaua,
y certificaua
de tot alço:
en saberho
vau relatar
sens tardar
al de la Mota:
y allà defota
de vn false gros
ells sols tot dos
se consulkaren,
determinaren
de escaamentarlos
y de escaamentarlos

de tal manera,
que ab la primeran
tinguessen prou,
tan be axi fou.
Per euertir
varen vrdir
los bons galans
de Castellans,
que en lo Pallàs
ab gent entràs
vn don Vicent,
sic se valent.
dit de Aragó.
Y fench lo bo
quens vingué be,
perques diguè
que sen anauan,
y allà marchauan,
ells ho cregueren,
y al punt vingueren:
Varen entrar
lo del Pouar,
germà de aquell,
portaua ell
com General
gent molt cabal,
valents soldats
molt ben armats,
tres mil cauals
nobles vassalls
del Castellà,
ab ells entrà
la infanteria,
y esta seria
numero mil
(je perdol fil
delça misera
fita feta)

no rajan mes.)
La Mota pues
vingués darrera:
Ningu creguera
la diligencia
com la Excelencia
fench auisat,
ab breuedat
lo Margarit
va ser partit,
vingué a la posta
per la resposta
del gran Virrey,
en Felip Mey
lo acompanyaua,
(molt importaua
notar axo.)
Arribat fou
a Barcelona,
la gent se atrona
del desbarat,
nos fench parlar,
quant ja saberen,
y entengueren,
que al Panades
no feren res;
sibe tocauan,
y repicauan
per auisar.
Al del Pouar
li daua pena,
y perço ordena
per los trompetas,
que ab las Gazetas
que ells aportauan,
y embahucauan
sols als badochs,
a tots los llochs

sen enuiassen,
y assegurassen,
que pagarian,
y no farian
mal a ningu.
O quant quels pru
lo que saberen,
quant entengueren,
que allà darrera,
prop de Picra
los aguardaua,
y ab gent estaua
lo de la Mota,
y ab vna flota
de Catalans
caçadors grans
dels de Castella.
Fench marauella
no sen tornassen,
quel riu passassen,
perço sufrir
sens ho impedir
volguè la Mota,
perols atansa
la vera saga,
quant sels an. 123,
hi y feu anar
per pelear
mosqueteria
quels forçaria
dexarne atrás,
Vaser lo cas,
que fench axi,
y ab ells feri
lo gran Frances:
en yra encès
2. tanta furia,
que sens injuria

los ne marà,
y atropellà
mes de doscents,
y los valents
de Catalans,
ells per sas mans
molts ne mataren,
y aprefonaren
algunes donas
de espatllas bonas
per geperudas,
y mamelludas,
altres de flacas
la cara ab racas,
com vnas burras,
fent dos mil curras
lo nas de axeta,
torta, y no dreta,
que las portauan,
perque pensauan,
que solas ellas,
o las mamellas
fugir farien,
y passarian
mes facilmēt
(bon pensament.)
Allo ja fet
vinguē tot dret
lo de la Mota
(dexant a tota
sa soldadesca
perquels segueſca)
a Barcelona,
tothom li dona
benediccions,
y los minyons
cridan que visca;
Abans que ell yſca

ja se allistaren,
ys prepararen
ſinch cents soldats,
los quals pagats
per Barcelona
(que de Bellona
es oficina,
y sempre arçua
ſens nunca errar
lo derrotar
als Castellans)
tots molt galans
de axi marcharen,
y acompanyaren
al de la Mota
vna gran flota
de cauallers,
que dels primers
ſon quant conuē.
Lo enemich ve
prou espantar,
atarantar
de tants de crits,
casi dels dits
los cau la metxa:
noſtra gent quetxa
ſenſa dir res,
anada es
a ſant Andreu.
Lo enemich creu
prop Monmalò,
fora lloch bo
per reposar,
y descansar
aquella nit:
lo fet lo dit
alli fan alto;
pero vn poch ſalto,

tornein atrás.
Donchs trobaras
quel Margarit
de allí es partit
per axecar,
y conuocar
los ſometētes,
promptes valents
tothom ſurt fora
cridant viafora;
qui trau la eſpaſa
vella de caſa,
qui lo noſquet,
quil ganiuet,
qui la panarda,
ningus detarda,
tothom y va,
tant que aplegà
en poch eſpay,
(no ſe es viſt may)
quatre mil homens,
ſols los Prohomēns
de tots los llochs,
a be que pochi
allis reſtauan,
y conſolauan
las pobres donas,
que vnas lleonas
eſtauan ſeras.
Per tot trompetas,
clarins, tabals,
crits generals
ſolament ſe ouhen,
ninguns ſe mouhen
aquella nit:
ſols per deſpit
poder cauſarlos,
y espantarlos

ſeren grans fochs
per tots los llochs
que ells poden veure,
be pots ben creure
que no dormiren,
ans com ſentiren
tant aualot,
ſols en vn bot
a cauill pujā,
alguns ne fujan
mixrenegant,
y ſaſtoniant
a quilſ portaua.
La alua aſſomauā
quant aduertiren
quels circuiren
de vnas parts, y altres;
al ſin ſaltes
los to lejarem,
y alli tancarem:
ells admirats
deſesperats
nos enueſtiren.
Al punt ſeguiren
la noſtre gent,
y tant valent
los acomet
que dintres met
de ſas filtras.
Aqui que veras
li eſte y follas,
que caſi a collas
li pel-aua,
poch ſi tiraua,
tot era eſpaſa
ſi eſtaua rala
exa campanya,
molt preſt la banya

ſinch qu'is derrama:
vn diu, la cama
ſe m'esperla la,
lo altre ro n'pula
me trop la cuxa,
lo altre ſe engruxa
de que rendeix
vn famos peix;
Vn altre crida,
ja no tinch vida,
confeſſio:
Lo altre briuò
ſols ſe aproſita,
y al qui palpita
roba, y deſpulla:
compre com vulla
que ni morien,
y ni ſeriren
molt bona coſa.
Ho es ſaſtimofa
dexās eſt mon
lo don Ramon.
Villalba dit,
ſonch y ferit
lo Llupià
bon Capitā,
don Iuan Copons,
y eſtos dos bons
deſpres moriren.
Tambe ſeriren
don tal Catllar,
varen naſtrar
als Tamarits,
y altres dos dits
tal Batlle, y Torres.
No ten acorres,
perque dels ſeus
foren perdeus

gran cantigas;
ſonch aportat
rendit, y pres
vn que dells es
lo Comillari,
per vn deſuari
li va pegar
volent gafar
al de la Mota,
y ell lo garrota
ab gentil ayre.
Per vn deſayre
feriren ells
dos soldats vells
nobles Franceſos,
que ſe eran meſos
molt de da dins,
galans ſadrius
bons Capitans.
Dels Castellans
aſſin portaren
tants, quen comptaren
dos cents aſſis,
mira Guyris
ſin feririan,
yn reſtarian
ab ells vns quants,
molts Capitans
tambe dugueren:
y ells quant ſe ve ren
tan apretats,
y tan del mats,
ſe retiraren;
y conſultaren,
que ſer deuian:
ells ſe aduertian
engabrats,
com vns orats
que era oradura

la traueffura
que intentauan.
Quant ells pensauan
que ab tan poch dias,
tals baterias
los vian dadas,
fer endeudadas
la tal jornada,
y desconcertada:
se persuadiren;
Mes quant oyren
que en sant Celoni,
com vn demoni
los aguardaua
al pas que esclaua
lo Margarit,
ben proueit
de infanteria,
y caualleria
de soldats vells,
de bons ceruells
per consiliar;
perque arrijar
y van alli
los que en cami
de Montblanch eran,
que quant saberan
lo que passaua,
y ques juntaua
alli la gent,
encontinent
tots siaturaren;
y si trobaren
dos mil Francesos,
tots ells fosmesos
al Margarit.
Donchs, com tinch dit,
al mateix punt,

que lo trassumpt
los arriba;
determina
lo seu consell
discret, y vell
se retirassen;
y que dexassen
la lua empresa
quant vinentesa
sels oferis.
Sabràs Gayris
que el de la Mota
ab sa gent tota
los de acauall
pel gran treball
sen volguè anar
a refrescar
a Granollès.
Quant lo Frances
sen fonch anar,
y haguè dexat
lo pas vbert,
te juro cert
(lo meu amic)
quel enemich
sen alegrà,
tant, que pensà
estar ya fora
del que ara plora.
Y en vn instant
fujan volant,
que parexian
sels ne duyan
tots los de infern.
Lucia Pern
anà a abisar
senfa tardar
la nostra gent;

y encontinent
tothom seguí,
y aconleguí
als que fugian.
Ay quants que deyan
ells nos escapen,
molt bens atrapan
sen poden riure.
Dexaulos viure
(altres responen)
que dir no poden
sian passats,
jals ha aturats
lo Margarit.
Yo, yo he oyt
als Lleonets
tan alegrets
de aquesta feta,
(que per perfeta
tots la donauan)
que blasonauan
dels Castellans,
ser Capitans
millors del mon.
Peròls confon
lo ques segueix,
que aqui mateix
los va darrera
la gent que y era
per diuertir,
y entretenir
fins que vingues
lo bon Francès.
Ell arriba,
y a Barbarà
los ateraren,
y saludaren
amofocetadas,

hoc,

hoc, y a pedradas
ells pur fugian,
nos detenian
gens per ningu:
vn importu de Català
se acarniça
ab vn soldat,
y ell espantar
diuhen, diguè:
Nom mats perque
ja estich rendit:
era garrit
la cara llisa
com plat de Pisa
blanch com la neu,
tenial peu petitonet,
curr, y ben fer,
vlls de esmeralda,
cabells de galda,
dents de marfil,
nas com vn fil
tan afilat,
y es veritat
que era vn poch tort
com pebre bori
eran los llavis,
tenia resauis
certas de dona,
y la brinona
ho feia també,
que la duguè
ell a la terra.
Tothom se aterra
de vn fet com est,
auisà prest
nostre Virrey,
(que a bona lley
era vergonya)

de quo la trohya
no fes ningu.
A vn punt tan cru
fonch auisat,
lo que deixat
als colls auian;
y com venian
dauant, vaser
ab lo guerrer
vell Regiment
de nostra gent
de Barcelona,
que encarandona
altres sinccents
també valents.
En si arribaren,
prest los guanyaren
la deuanteria.
La nit forrera
va deuallar
per sollejar
tanta tempesta,
baxan la cresta
los Castellans,
quant tantas mans
se veuhen fetas:
Callan trompetas,
ningu diu res.
Tothom y es,
gracias a Deu.
Quant ell se creu
que caminaua,
y se allunyaua,
molt de nosaltres,
en nitx dels altres
se va trobar,
per tot cremar
veu grans fogueras.

Nunca eregueras
la gent y auia,
vuyt mil ne guia
lo Margarit,
que aquella nit
feu son deuer.
Voldria poder
comptarho tot;
al fi en vn mot
los Catalans,
tant xichs, com grans,
quinze mil eran.
També digueran,
que eran molt mes
los del Francès,
sial que sia,
ellstora via
la marinada,
la encontornada
veren ben presa,
tant, que vna fesa
nos descubria.
Y alen gestia
la nostra gent
del Regiment,
y ells se tornauan,
mes poch gosauan;
y aixi tantost
verem que la Host
prop Vilafranca,
bandera blanca
va enarbolar,
per senyalar
que ells se rendian;
y aixi tots deyan:
Axo està fet;
quelindos jochs,
ay los badochs,

axos

axos pensauan,
així comprauan
ells s'enfa lo hosta.
Ay, quant qu'els costa
esta virguda;
jo he ben sabuda
la veritat,
los han trobat
gentils dobles,
que en las braguesas
moles las portauan;
los vns pregauan,
que bels tractassen:
altres, mirassen
fer Cauallers,
mes los diners
nols perdonauan;
vns renegauan
alli en redents,
que erau tements.
micer Bastò.
Al fin quidò
lo General
lo principal,
lo Caualler,
lo mes guerrier,
lo mes couart:
lo seu parant,
la carrabina,
la vngarina,
la roja banda,
fins la vianda

seruey de plata,
y de esarlata
lo bell vestit,
costòs, guarnit,
lo bon coletò,
lo acerat peto,
botas, vengida,
fins vna pala,
y la gineta,
clari, trompeta;
lo rumbo, y vent;
y finalment,
bens, y personas,
ò y las minyonas.
tot se entregà,
y subjectà,
(que braua cosa!)
à la animosa
gent que he comptada!
Quant publicada
se fench la entrega,
noy ha quiu crega.
Correus enuian,
que apar que sian
caualls lleugers
per los diners
que sels aguardan;
encara tardan
per mes que façan.
Molts los abraçan
per la gran noua,
y es braua proua

de sapiciencia.
A sa Excellencia
vn ne arribà,
que li donà
molt grans estrenas.
Nos diu apenas
quant tothom crida,
y apellida,
que França visca.
Ningu y ha que isca
dels Lleonets,
que tots fets
sian Geremias.
No acabarias.
Musa de nit,
prou està dit
sia be ò m l!
Donch tant se vali
que acabe yo,
pus la raho
me sobra, y basta:
ates que gasta
prou de paper,
lo qui va fer
tota la llista,
de la conquista
destos diables
tan memorables
pera la historia.
A Deu la gloria
donem de cor:

F I N I S.